

Mottagare:

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se
johan.grannedahl@regeringskansliet.se
Dnr.: KN2024/00062

Remissinstans

Matfiskodlarna Sverige AB
wenche@matfiskodlarna.se

Synpunkter på Remittering av Naturvårdsverkets skrivelse Förslag på författningsändringar för att införa ett utsläppshandelssystem för utsläpp från vägtransporter och byggnader samt vissa andra utsläpp (ETS 2) samt promemoria Analys av opt-in av ytterligare sektorer – kompletterande underlag till Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget om ETS 2

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat rubricerad remiss för synpunkter (Dnr. KN2024/00062). Remissvaren ska ha kommit in till Klimat- och näringslivsdepartementet senast den 11 mars 2024. I remissen ligger att Regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i promemorian.

Regeringen har i klimathandlingsplanen (Skr. 2023/24:59, avsnitt 7.2.2) förtydligat sin syn på ett tidigt och brett genomförande av EU ETS 2. Remissen avser genomförandet av EU ETS 2 och regeringen avser återkomma med förslag som syftar till att konsumenter och verksamheter fullt ut kompenseras för effekterna på drivmedelspriser.

Synpunkter

Matfiskodlarnas synpunkter är avgränsat till de delar som berör vattenbruket och specifikt fiskodling. Vi har tyvärr inte haft tid att gå i genom alla delar av remissen i detalj utan vi lämnar i det följande mer övergripande synpunkter.

Förslag på författningsändringar

Det framkommer att Naturvårdsverket (NV) har fått i uppdrag av Regeringen att föreslå nödvändiga författningsändringar för att genomföra ändringarna i utsläppshandelsdirektivet som avser ett utsläppshandelssystem för utsläpp från vägtransporter och byggnader samt vissa andra utsläpp (ETS 2). I uppdraget har ingått att även göra en konsekvensanalys.

I bland annat figur 2 framkommer vilka sektorer som obligatoriskt ska ingå i ETS 2. I avsnitt 4.4.1 framkommer att införandet av ETS 2 och därtill krav på övervakning och rapportering av utsläpp kommer innebära ökade kostnader, bland annat administration för de berörda aktörerna. Även i avsnitt 6.1 framkommer att kostnaden för utsläppsrätter i de flesta fall kommer att överföras på de sektorer som är slutanvändare av bränslen som

omfattas av systemet. Det vill säga att systemet indirekt kommer innebära kostnadsmässiga konsekvenser för företag med flera.

Följande skrivning föreslås:

Beskrivning 9, fiske, jord-, skogs- och vattenbruk. I sektorn ingår fiske, jord-, skogs- och vattenbrukslokaler samt användning av fiskefartyg, terrängmotorfordon och övriga arbetsmaskiner inom fiske samt jord-, skogs- och vattenbruksverksamheter.

Matfiskodlarna anser att det saknas en redogörelse av vilka konsekvenser som detta får för de enskilda vattenbruksföretagen. Hur stora blir kostnadsökningarna, den ökade administrationen med mera? Svenska primärproducenter inom vattenbruket har flera hinder för existens och tillväxt i Sverige och flera utredningar har pågått och pågår kring att förenkla för vattenbruksföretagen att bedriva verksamhet i Sverige. Det är inte möjligt på det underlag som är översänt att bedöma konsekvenserna av föreslagna författningsändringar för vattenbruksföretagen eftersom en sådan analys inte är genomförd.

PM - Analys av opt-in av ytterligare sektorer – kompletterande underlag till Naturvårdsverkets redovisning av regeringsuppdraget om ETS 2

Inkludera vattenbruk

Naturvårdsverket har även tagit fram ett kompletterande underlag i fråga om inkludering av ytterligare sektorer i ETS 2. Frågan utgick ifrån inkludering av sektorerna järnväg, jord- och skogsbruk, fiskefartyg, hamnar och flygplatser samt fritidsbåtar (i linje med Naturvårdsverkets tidigare Analys av vägval vid genomförande av ETS1 och ETS21). Naturvårdsverket föreslår att inkludera mer bränsleanvändning i ETS 2 och motiverar detta bland annat med att inkludering av fler sektorer underlättar för de reglerande enheterna i sin rapportering av utsläpp.

Matfiskodlarna anser inte att det på ett tydligt sätt framkommer hur förslaget påverkar vattenbruket ekonomiskt. Det kan tolkas som att förslaget blir en ökad administrativ börda för företagen.

Vattenbruksnäringen är en bransch som omfattas av rigorösa regelverk med många involverade myndigheter, tung administrativ börda både inom prövning som tillsyn och kontroll. Vi tolkar förslaget som att detta blir ytterligare en pålaga för våra svenska primärproducenter inom vattenbruket. Många företag inom vattenbruksbranschen är små och har begränsat med resurser, varför ytterligare administrativa pålagor är mycket betungande.

Tabell 1 och figur 1

I tabell 1 framgår att CRF-kod (IPPC kod) för jord-, skogs-, och vattenbruk är 1A4ci och 1A4cii, att de bör ingå 0,096 resp. 0,94* (* anger bränsle som omfattas av punktskatt och reduktionsplikt). I figur 1 illustreras utsläpp (Mton CO₂) inom olika sektorer. Bland annat framkommer att arbetsmaskiner inom jord och skogsbruk är ca 1 Mton CO₂- utsläpp och det totala är 1,04 när vattenbruk inkluderas. Ska det tolkas som att vattenbruket står för 0,4 Mton CO₂?

Matfiskodlarna anser att det är oklart vilket kunskapsunderlag som ligger till grund för framtagandet av denna siffra.

Ökade bränslekostnader

Det framkommer att företagen förväntas få ökade bränslekostnader i och med opt-in. Även bränsle som används till uppvärmning kommer inkluderas av en opt-in (0,096 Mton CO₂ 2021).

Som nämns har vattenbruket haft tillfälligt utökade skattenedsättningar för viss diesel användning. Branschen har haft flera kostnadsökningar de senaste åren med anledning av pandemin, kriget i Ukraina, inflation mm. Kunder och konsumenter av livsmedel har stått inför ekonomiska utmaningar under en period.

Matfiskodlarna saknar en bedömning och konsekvensanalys av hur förslaget påverkar produktionskostnaden hos våra primärproducenter inom vattenbruket och därefter de konsekvenser det kan få i andra led i den blå värdekedjan fram till slutkonsument.

Incitamenten att minska utsläppen

NV redogör bland annat för att förslaget ökar incitamenten att minska utsläppen men samtidigt framkommer att de inte har kunnat göra en beräkning av förväntade utsläppsminskningar. NV anger att med hänsyn till att det är en relativt liten mängd utsläpp som berörs är den förväntade prisnivån på utsläppsrätter i ETS 2 kan utsläpps effekterna antas vara små.

Matfiskodlarna kan konstatera att bedömningsunderlaget och konsekvensanalysen är bristfälligt genomförd, eller det kan egentligen tolkas som att en sådan analys är egentligen inte genomförd för vattenbruket. Ett bättre kunskapsunderlag behöver tas fram innan beslut fattas om att inkludera vattenbruket. Det är viktigt att det finns god kunskap av nuläget gällande utsläppen och vilka mål man vill nå i utsläppsminskningar och till när i tid för att kunna göra en bedömning av om förslaget ökar incitamenten att minska utsläppen.

Övriga synpunkter

Matfiskodlarna anser att det saknas en bedömning och konsekvensanalys av förslagen även i ett bredare perspektiv som de tre hållbarhetsdimensionerna: miljömässiga-, sociala – och ekonomiska aspekter som föreslaget att inkludera vattenbruket får för företagen. Detta bör ingå i en bedömning och konsekvensanalys på ett mycket tydligare sätt än vad som är fallet i översänt underlag.

Wenche Hansen

Wenche Hansen, VD
Matfiskodlarna Sverige AB